

Elke avond deur op slot

Een forse stijging van het onveiligheidsgevoel onder inwoners van Bingelrade. De gemeente is in opperste staat van paraatheid. Waar komt de angst vandaan? Het blijkt nog een hele klus om daar een vinger achter te krijgen.

door Nick Bruls

Wie de grafiek ziet zonder verklarende agenda, zou zomaar kunnen denken dat de cijfers betrekking hebben op The Bronx. De wijk in New York, die bekend staat om straatbendes die er de dienst uitmaken.

Maar nee, we hebben het hier over Bingelrade. Een dorpje van nog geen negenhonderd inwoners. Met een pracht van een parochiekerk, waar alle ramen nog in zitten. Mooi landelijk gelegen ook. Of zo landelijk gelegen, dat een beetje criminaliteit de buitenwereld niet opvalt? Als we het meest recente burgeronderzoek moeten geloven wel. Daarin staat namelijk dat 21 procent van de inwoners van Bingelrade zich wel eens onveilig voelt. Terwijl dat twee jaar eerder nog maar 13 procent was.

De gemeente Onderbanken neemt het in elk geval serieus. In het 'Integraal Veiligheidsbeleid 2012-2015' geniet de situatie in Bingelrade prioriteit. Nergens anders in het rapport richt de gemeente zich zo specifiek op één dorpskern. Dan moet er toch iets aan de hand zijn. Dus: op onderzoek uit! Bang Bingelrade. Wat is daarvan te merken op een doordeweekse dag aan het einde van de winter? En waar zit de kern van de problematiek? De zoektocht begint bij basisschool De Spil, in het hart van het dorp. Bij binnenkomst draaien alle hoofdjes richting deur. Sociale controle. Directeur Leon Swelsen zit veilig in zijn kantoor. „Onrust? In Bingelrade? Dat zegt me helemaal niks. Een paar weken geleden is er wel wat lood gestolen hier op school. Maar dat gebeurt overal, toch? Nee, ik sta hiervan te kijken. Van ouders heb ik ook niks gehoord.” De Sint Lambertuskerk maar eens proberen. Als iemand iets afweet van mogelijk criminele praktijken, dan is het de herder van de gemeenschap wel. Pastoor Jacobs: „Absoluut geen idee. Afgelopen carnaval is werkelijk niks voorgevallen.” En als mensen in staat zijn gekke dingen te doen, dan is het wel wanneer ze wat pilsjes hebben weggetikt. „Als iemand dronken is in Bingelrade, dan nemen ze hem de sleutels af”, aldus de pastoor, die

Achter de idyllische facade van Bingelrade zou een duistere kant schuilgaan. Inwoners voelen zich aanzienlijk onveiliger dan twee jaar geleden. Naar de reden is het gissen.
foto's Laurens Eggen

de vele huizen die in de verkoop staan nog even aanhaalt. „Maar daar wordt het alleen ongezellig door, niet onveilig.” Op straat loopt een vrouw, die al meer dan vijftig jaar in het dorp woont. „Sinds 1957. En in 2007 kreeg ik niet eens een bloemetje van de woningvereniging”, zegt ze verontwaardigd. En heeft ze in al die tijd ooit een unheimisch gevoel gehad? „Nou, ik voel me echt niet onveilig. Sinds een inbraak bij de overburen - nu twintig jaar geleden - sluit ik wél elke avond de deur. Voorheen stond die in de zomer rustig open tot een uur of elf 's avonds. En daarbij: ze mogen rustig komen, want bij mij valt toch niks te halen.” Stoere taal, maar met haar naam in de krant? „Dat maar liever niet.” Er valt even een stilte. In een tekenfilm zou nu een lampje boven het hoofd van de vrouw verschijnen. „Wacht eens. Vanochtend zag ik nog wel een heleboel politieauto's en -motoren in de Dorpsstraat. En de Rd4 was erbij, dus misschien hebben ze wel een hennepplantage opgerold.” Navraag bij de politie leert dat het een simpele verkeerscontrole van het handhavingsteam betrof.

Laatste kans: is het de verkeerssituatie? Vrijwel onmogelijk, gezien de smalle straten, waarin hard rijden uitgesloten is. De doorgaande weg is rijkelijk voorzien van chicanes, zebra's en drempels. Hangjeugd dan? Raadscommissielid Corrie Schoffelen van Progressief Onderbanken liet tijdens een vergadering doorschemeren dat jongeren voor problemen zorgen. „Over vijf jaar zijn ze die lastige periodes voorbij”, zei ze. Verder doorvragen leverde echter niet de bevestiging op dat Bingelrade inderdaad zwaar gebukt gaat onder onrust stokende jeugd. De hoop is gevestigd op het nieuws-archief. De zoekterm 'Bingelrade' levert behalve wat voetbaluitslagen en rouwadvertenties drie aanknopingspunten op. In november 2011 kwam bij een brand in een schuur met hooi asbest vrij. Er vielen geen gewonden. Eerder dat jaar, in september, werd een man uit Bingelrade tot één jaar cel veroordeeld, omdat hij vier jaar eerder 26 mortierbommen, 364 lawinepijlen en 1042 stuks knalvuurwerk bij zijn huis had opgeslagen. Het meest zorgwekkende bericht stamt uit het voorjaar van 2011. Op 1 april werd een woning in de

buurtschap Viel beschoten. De bewoner van dat pand was weliswaar thuis, maar bleef ongedeerd. Naar verluidt had het incident te maken met een al jaren slepende kwestie rond de afsluiting van een voetpad, waarover al meerdere rechtszaken

zijn gevoerd. Omdat de enquête in 2011 is afgenomen, is de kans groot dat de schietpartij nog vers in het geheugen lag. Het was één van de weinige gebeurtenissen in het verder zo vredige Bingelrade. Het kerkdorp waar een

kleine keffer in z'n eentje een hele boerderij bewaakt. Waar fietsen zonder slot bij de bushalte van lijn 36 naar Sittard staan gestald. Het enige dat écht levensgevaarlijk is, is de hoge spanning in het transformatorhuisje.